

STØTTEGRUPPE FOR SUDAN OG SØR-SUDAN ÅRSMELDING FOR 2018

Støttegruppe for Sudan og Sør Sudan - årsmøte 2019.

Innledning:

Det er igjen klart for årsmøte i støttegruppa, i vårt 26 år! Og nok en gang kan vi slå fast at behovet for noen som følger med på, og informerer om, det som skjer i Sudan og Sør Sudan er svært nødvendig. Aldri har det vært så lite politisk engasjement for landene som i gjennom snart 50 år har vært mottaker av massiv støtte fra Norge, både økonomisk, politisk og humanitært. Det er også langt mellom ledende politikere som har kunnskap og interesse for Sudan og Sør Sudan. Desto viktigere er at vi har trofaste medlemmer og støttespillere! Vi får mye ros for vår hjemmeside og daglige oppdatering, og ikke minst for ledelsen av Forum for Sudan og Sør Sudan. Utviklingen dette året har også vist hvor riktig det har vært at vi har fokus på begge landene - de er fortsatt uløselig knyttet til hverandre på mange, ulike måter. Utviklingen i disse to nabolandene påvirker hverandre i større grad enn ulikheten skulle tilsi, men er et faktum. Velkommen til årsmøte!

Situasjonen i Sudan.

Når dette skrives er det innført unntakssituasjon i Sudan. Det er styresmaktene svar på en situasjon som har pågått siden høsten 2018, og som vil "legalisere" ytterligere bruk av militære styrker, politi og sikkerhetsstyrke for å slå ned demonstrasjoner og motstand mot regimet. Opposisjonen kaller dette en revolusjon, og de prøver å samle seg for å velte et forhatt regime som tok

makten ved et militært kupp i 1989, og som nå har sittet med makten i 30 år. I motsetning til tidligere opprør i Sudan, som alltid har startet fra makteliten, så er opprøret denne gangen et grasrotoppør. Utløsende årsak var reaksjon på at brødprisene ble firedoblet over natten - på toppen av en vedvarende prisøkning på dagligvarer. Opprøret stikker imidlertid mye dypere, det er et opprør mot 30 år med diktatur og undertrykkelse. Så er spørsmålet om det er noen mulighet for at opposisjonen kan lykkes, mye fordi den kjennetegnes ved stor splittelse og mange fraksjoner. Talspersoner for opposisjonen hevder at de nå er i ferd med å finne en felles plattform, og at de ikke vil gi seg før de kan se starten på et demokratisk og fritt Sudan. Deres første krav er at president Bashir må gå av, og at det internasjonale samfunnet må slutte å støtte et regime med så mye på samvittigheten. Likevel er det stor skepsis til om det er mulig å stå opp mot et så sterkt organisert regime, med 30 års erfaring fra konfrontasjoner med opprørsgrupper - det være seg studenter, folkegrupper, og regulære krigere. Kanskje får vi svar på dette i de nærmeste månedene.

Situasjonen i Sør Sudan.

2018 ble året da enda en fredsavtale ble undertegnet mellom stridende parter i Sør Sudan. Dvs. ikke alle parter har underskrevet avtalen, noe som opplagt svekker den. Forskjellen på denne avtalen og den forrige, er at mens avtalen fra 2015 kom i stand etter et massivt press fra det internasjonale samfunnet, så kom initiativet til disse forhandlingene fra nabolandene. Forhandlingene foregikk i Khartoum, med president Bashir som forhandlingsleder. Det viste seg fort at president Salva Kiir ikke hadde til hensikt å implementere punktene i avtalen av 2015, og det ble klart at en ny forhandlingsrunde var nødvendig. Etter at avtalen av 2018 lå på bordet er det duket for nytt håp, men også denne gangen er det implementeringen av avtalen som vil være avgjørende. De vanskeligste og mest kontroversielle spørsmålene er henvist til ulike kommisjoner, og det gjenstår å se utfallet av disse kommisjonenes behandling. Det har også vært regulære kamphandlinger mellom regjeringsstyrkene og deler av opposisjonsgruppene som ikke er part i avtalen, og nye flyktningestrømmer har oppstått som følge av disse. Målet om at Sør Sudans hardt prøvede sivilbefolkning nå omsider skal oppleve å få leve i fred er på ingen måte oppnådd, selv om antall voldshandlinger har gått ned. Hva om også denne avtalen må erklæres død? Dessverre er den ingen gode svar på det.

Styrets sammensetning og funksjoner

Styret har i meldingsåret hatt 6 styremøter med følgende sammensetning:

Signe Fyhn (2018-2020)

Maria Lausund (2018-2020)

Kristin Tønnesen Berg (2018-2020)

Justin Gwolo (2018-2020)

Martin Berge Jr (2017-2019)

Hans-Petter Storemyr (2017-2019)

Henrik Stabell (2017-2019)

Hilde Gaasholt (2017-2019)

Richard Omondi (2017-2019)

Leder Marit Hernæs (2018-2019)

valgkomité: • Stein Erik Horjen • Egil Hauge • Linda Thu

Seminarer/arrangementer

Rebecca Garang de Mabior var invitert av Utenriksdepartementet til det årlige møtet i Oslo Forum. Disse møtene er ment å være uformelle og interne og legges alltid utenfor byen, og ingen får adgang til disse møtene. Da Rebecca Garang kom tidlig, og bodde på Grand hotell i Oslo, fikk vi likevel til et møte med henne. Dette møtet kom i stand fordi hun kjenner SFS og Marit Hernæs godt, og hun hadde derfor ønske om dette møtet.

Støttegruppa for Sudan og Sør Sudan markerte 25-års jubileum den 21. april i Lilleborg kirke, Oslo. Programmet inneholdt bl.a: Starten på SFS» v/ Egil Hauge, Hilde Ding m.fl., Fra ett til to land» v/ Sharif Harir, Minner fra Hilio» v/ Gerd Gaasholt. m.fl., Presentasjon av tidligere styremedlemmer, SFS i endring – tilbakeblikk. v/Marit Hernæs og hilsen fra Sudanese Community v/Alakai.

Under Oslo Forum 19-20.juni var temaet Sør- Sudan og kvinners deltagelse, styremedlemmer deltok på vegne av SFS. Høring i Stortinget: Gjennom året har vi både før sommeren og etter sommeren arbeidet for å gjennomføre spørretime i Stortinget. Betraktelig arbeid har gått med til denne prosessen, men har ikke vært mulig grunnet stor arbeidsmengde i Stortinget. Åsmund Aukrust var vår kontaktperson med sterkt engasjement for å få gjennomført dette i Stortinget.

Et arrangement med UNDP Oslo Governance Center og PRIO ble arrangert i etterkant. Norsk Folkehjelp arrangerte frokostmøte 14. september med representanter fra Ana Taban, der SFS deltok. En viktig samtale med mye god diskusjon om situasjon og fremtid i Sør- Sudan.

SFS arrangerte sammen med Fellesrådet for Afrika 17. september på Menneskerettighetshuset med tema «Activism through art for peace in South Sudan» med Ayak Chol Deng og Tom Dai i panelet.

UD inviterte til landmøte om Sør Sudan 17. oktober – hvor den norske spesialutsendingen Erling Skjøsberg presenterte redegjørelser for prosessen videre for Norge og Troikaen etter fredsavtalen og etter internasjonale diskusjoner i United Nations General Assembly (UNGA) i New York.

I Lilleborg kirke var det solidaritetsgudstjeneste og feiring av 20 års vennskap med vennskapsmenigheten i Sør-Sudan 14.oktober med Biskop Dao, og påfølgende seminar med tematikk rundt «Teologi og traumer».

SFS deltok også på dette arrangementet.

Leder av SFS Marit Hernæs ble intervjuet på P2 i Studio 2 kl 16:00 31.10.2018 om folkefeiringen i Juba etter signering av Fredsavtalen. Hernæs fremhevet

åpningen og muligheten signeringen representerer – og diskuterte om folket har noe å feire for - det gjenstår å se. Lenker er delt på våre nettsider.

Det var flere møter med sudanerne i løpet av desember ,og et åpent møte om situasjonen i Sudan ble avholdt torsdag 17 januar i Menneskerettighetshuset i Oslo sammen med Fellestrådet for Afrika. Tittel på arrangementet var: «Offentlig møte om Omar al-Bashir i Sudan - En krigsforbryter står for fall?». Seminaret tok utgangspunkt i eskaleringen av situasjonen i Sudan, der det 19. desember brøt det ut demonstrasjoner mot Sudans president Omar al-Bashir. Protestene økte i omfang, og nesten daglig var folk ute i gatene og risikerer livet for endring. Opposisjonen og grupperinger over hele verden krever at presidenten og regjeringen må gå. Vi stilte spørsmålet: Går det mot slutten for den krigsforbryter-tiltalte presidenten etter nær 30år ved makten? I samtalen var Sharif Harir med et historisk tilbakeblikk på Sudan, representant for arbeidsgruppen som representerer sudanere i Norge redegjorde for oppropet og for situasjonen i Sudan, før det ble invitert til spørsmål og diskusjon.

Besøk til Nuba-fjellene.

Leder av SFS Marit Hernæs ble invitert til Nuba fjellene – til konferanse om Menneskerettigheter og religion i Heiban på Unty Theological college og for å skape og vedlikeholde oppmerksomhet rundt situasjonen. Det var ca. 80-100 deltakere fra Kordofan, Blånilen, Darfur, Abyei og nordområdet var samlet, og hadde grundige diskusjoner rundt flere menneskerettighets-temaer. Det ble vedtatt flere anbefalinger, og disse må ses i sammenheng med de politiske målene. For eks. at Sudans grunnlov ikke er forenlig med MR på vesentlige punkter som ytringsfrihet, religionsfrihet, like rettigheter for alle innbyggere, etc. Ca. Halvparten av deltakerne var muslimer, men det var full enighet om at Sharialov må erstattes av et sivilt rettssystem. Reisen gikk fra 7.nov-16.nov, 2018 der de siste dagene også ble brukt til viktige møter i Juba og møte med ambassaden angående vårt dokumentasjons-prosjekt og møte med de ansvarlige for nasjonalarkivet. (se egen artikkel)

Samarbeid med organisasjoner.

I forbindelse med de halvårlige Solidaritetsgudstjenestene i Lilleborg har Sør-Sudangruppa i Torshov og Lilleborg invitert til samarbeid om solidaritetsgudstjenester for Sør-Sudan. SFS har bidratt med hjelp til informasjon. Sør-Sudansk kvinnegruppe og SSCN (South Sudan Community in Norway) har vært aktivt med i planlegging og gjennomføring av gudstjenestene med tekstlesing, sang, tema på kirkekaffen, praktiske forberedelser osv.

I forbindelse med gudstjenestene er det alltid program i forbindelse med kirkekaffen. 18.mars snakket leder i SSCN, Alakai Sekwat, om temaet: Hvordan kan vi stå sammen på tross av krigen? Pio Ding fra Kirkens Nødhjelp snakket om arbeidet med fredsavtalen i Addis Abeba.

Gudstjenesten 14.oktober var preget av jubileet for vennskapet som Lilleborg kirke har hatt med en menighet i Sør-Sudan gjennom 20 år. Også her var SFS representert og kvinnegruppa samt medlemmer av SFS deltok aktivt i gudstjeneste og ved lunsjen. Temaet denne gangen var «teologi og traumer», en innledning ved dr. theol. Daniela Rapisarda, kommentert av biskop Isaiah Majok Dau fra det sørsudanske kirkerådet. Han holdt også preken på gudstjenesten.

Samarbeid med organisasjonene i "Forum for Sudan og Sør- Sudan" og andre fremkommer under punktet "Aktiviteter."

Dokumentasjonsprosjektet.

Film og fotodokumentasjonsarkiv om Sør-Sudan. Innsamling, digitalisering og etablering av et privatarkiv i arkivverket i Norge for senere overføring til Sør-Sudans arkiv – en pilot.

I 2016 sendte arbeidsgruppa en søknad om midler til prosjektet til ambassaden i Juba. I mars 2017 ble ny søknad sendt, med tilbakemelding om å omformulere til et Concept Paper i et UNESCO-format – for å passe inn i ambassadens samarbeid med UNESCO. I 2018 kom løfte om støtte, med forutsetning av at støtten formidles gjennom en norsk organisasjon i Sør -Sudan med rammeavtale med NORAD. Norsk folkehjelp har påtatt seg dette. Budsjett og resultatrammeverk for finansiering av prosjektet fastsatt med oppstart 1.1.2019 og avslutning 30.6.2020, se vedlegg.

Arbeidsgruppa har fått i stand et samarbeid med Aust- Agder museum og arkiv (AAMA) som allerede har startet en dokumentsamling (privatarkiv) om Sør-Sudan og for kvalitetssikring av prosjektet. Første samarbeidsmøte ble gjennomført i Arendal i januar 2019.

Arbeidsgruppa i 2018: Kjell-Håkon Salicath – Kristin T. Berg – Arthur Høyen - Tømm Kristiansen (NRK materialet) og Linda Thu. Bjørg Valvik har trukket seg som medlem i arbeidsgruppa siden hennes arkivkompetanse er vel ivaretatt i samarbeidet med AAMA. Hun fortsetter som ressursperson.

Nettsiden

Sudansupport er SFS sin offisielle nettside med følgende adresse:
www.sudansupport.no.

Nettsiden er en oppdatert nyhetskanal for våre medlemmer og andre enkeltpersoner og organisasjoner som er engasjert i Sudan og Sør-Sudan. Nettsiden oppdateres jevnlig og inneholder nyheter fra Sudan og Sør-Sudan, samt informasjon om arrangementer og aktiviteter som har med Sudan og Sør-Sudan å gjøre. Nettsiden inneholder en historisk og politisk oversikt over Sudan og Sør-Sudan. Videre kan man også finne artikler, bilder, rapporter fra tidligere studiereiser til Sør-Sudan, og jubileumsskrift 1993-til 2013 på nettsiden.

I 2017 koblet vi vår Facebook-side direkte opp mot hjemmesiden. Dette var en suksess og bidro til økt trafikk inn til nettsiden. Grunnet endrede vilkår hos Facebook, ble ikke nettsiden vurdert som sikker nok av Facebook og vi mistet muligheten for koblingen mot midten av 2018. Vi er nå i gang med å innrette oss etter sikkerhetskravet slik at vi igjen oppnår synergieffekt mellom nettsiden vår og Facebook i løpet av 2019.

Vi koblet i 2017 nettsiden med Twitter slik at nytt innhold blir reklamert for også i dette sosiale mediet. Her har vi ikke opplevd noen problemer og tjenesten virker som den skal.

Det skal likevel nevnes at antall visninger av nettsiden likevel har økt markant i 2018 selv uten Facebook-integrasjon. Antall besøk har økt til 96148 visninger i 2019 fra 79679 visninger året før. DVS. i snitt litt over 8000 sidevisninger per måned, en økning i bruken av nettsiden på ca. 20%

Vår bloggløsning er derfor fortsatt en suksess som både er billig og enkelt å vedlikeholde.

Nyhetsovervåking

SFS har i 2018 fortsatt med abonnement på nyhetsovervåkingstjenesten Opoint: <http://monitor2.opoint.com/> Gjennom tjenesten overvåker SFS norske og internasjonale nyhetskilder inkludert den 5 Afrikanske Union (AU) og Sudan Tribune. Webgruppa går gjennom artiklene og velger ut de mest relevante og legger nyheter på nettsiden vår (sudansupport.no). Overvåkingen koster kroner 850,- per måned, kr 10200 per år.

Medlemsoversikt:

Ved årets slutt i 2018 var det registrert 183 medlemmer. Av disse er det 127 som betalte kontingent. I løpet av året var det 4 nye innmeldinger, 9 som aktivt meldte seg ut og 15 personer ble strøket av lista pga. manglende betaling- 2 betalte siste gang i 2014, en siste gang i 2013 og 12 har ikke betalt noe på 5 år. Det ha blitt sendt ut et varsel til hver enkelt om kontingentinnbetaling, og senere et generelt varsel. Det har blitt purret med mail og så SMS til hver enkelt som ikke har betalt.

I 2018 hadde vi inntekter på kr. 53.843 og utgifter på kr. 48.805. Vi hadde et overskudd på kr. 5037